

מסורת הש"ס

רש"י

כל כנויי פרק ראשון נדרים

ר"ן

ח.

עין משפט
נר מצוה

ל א ב מיי פ"א מהל' שבעות הלכה ג סמג לאון רמא טו"ט ע"ד סי' כד פ"א ו' וק"י ר"ג פ"א ט"ז:
לד ג מיי פ"א מהלכות נדרים הל' כט סמג לאון רמא (טו"ט) ע"ד ס"ט וק"י ר"ג פ"א ט"ז:
לד ד ה ו מיי פ"א מהל' פ"ח הל' יב טו"ט ע"ד ס"ט פ"א שלח פ"א ט"ז:
מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מוסף רש"י

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

פ"י הר"א"ש (המשך)

ל א ב מיי פ"א מהל' שבעות הלכה ג סמג לאון רמא טו"ט ע"ד סי' כד פ"א ו' וק"י ר"ג פ"א ט"ז:
לד ג מיי פ"א מהלכות נדרים הל' כט סמג לאון רמא (טו"ט) ע"ד ס"ט וק"י ר"ג פ"א ט"ז:
לד ד ה ו מיי פ"א מהל' פ"ח הל' יב טו"ט ע"ד ס"ט פ"א שלח פ"א ט"ז:
מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

דאי לא מאי כי עייל לצייתיה. ומינהו הלא כ"ד ז"ל כמז לאשתו אינה חייבת לנהוג. זו נדוי ועומדא דמילתא משום דאשתו כגופו ודייק לה מלצייתיה לן צפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף טו:) מנוהה מהו בשמימי המטה דאסא חייבת לנהוג זו נדוי מאי קמבעיא ליה פשיטא דאפי' קירוב בעלמא אסור אלא ודאי אשתו מותרת. ואפשר לדחות ראייה זו דאפי' אס תימנאי לומר דאשתו חייבת לנהוג זו נדוי משכחת לה להיהיא צביא במנוהה לעיר אחרת שאינו מנוהה לעירו ואפי' הכי הוא עצמו מנוהה הוא ואסא אשתא דמנוהה אסור בשמימי המטה הוא עצמו אסור בכך אף על פי שאשתו מותרת:

והלא מושבע ועומד מהר סיני הוא אלא הא קמ"ל וכו'. מסכתא לי דהכי פירושא דמעיקרא קש"ד דרב גידל אשתא לאשמועינן שבעות חלה על דבר מצוה כדבר הרשות ומוכח לה מדכתיב נשבעתי ואקיימה ומש"ה פריך והלא מושבע ועומד הוא דהא מוכיחין צפרק שבעות שמים בתרא (שבעות טו.) דהא דכתיב להרע או להיטיב (דבר הרשות) כתיב קרא ולא דבר מצוה וכי תימנא מ"מ לקרנן להרע או להיטיב גבי קרנן כתיבא אכל על יחול איכא אפילו דבר מצוה אס כן מאי נשבעתי ואקיימה הכי הוה ליה למימר דהכי לאמעטא מצוה מקרנן לא אמעיטא מזל יחול כדחיינן התם צפרק שבעות שמים בתרא (ס"ט טו.) דמילתא דלימא בלאו וכו' אי נמי בלאבא לאמעטא מקרנן מלהרע או להיטיב ש"ה לאמעטא ממלקות ולהא לא נריך קרא א"כ מאי קאמר שנאמר נשבעתי ואקיימה. ומתרינין אלא הא קמ"ל דשרי ליה לרזוי נפשיה כלומר ודאי לא אילתרין הא קרא לומר "שהיה חלה לגבי כל יחול אלא ה"ק מנין שדבר הגון הוא להשבע לקיים את המצוה ואפי' כשרים שנמנעין משבעות נשבעין על צדק שנאמר נשבעתי ואקיימה כלומר שהרי דוד היה עושה כן: והלא מושבע ועומד מהר סיני הוא. כלומר ודאי א"ע"ג דקאמרת נדר גדול שבעות צדקה כדאשכחן בדוכתי טו"ט דקרי ליה לשבעות נדר כדמין (לקמן דף טו.) כדדרי רשעים עליו נדר צניור וצברקן ובשבעות ואמרינן נמי צריש פרוק ארבעה נדרים (לקמן טו:) והוא דלמא"ס לקמיה דרב אסי א"ל במאי נדרת בלאבא דלשראל ואפי' (ס"א ומש"ה) ק"ש לך דמין שבעות חלה על שבעות נשבעות ומתאמר נדר גדול משמע לכל דיני שבעות דאי קמ"ל לרזוי נפשיה שרי ומש"ה קאמר נדר גדול נדר כלומר נדר מפרשע הוא או רזוי לעשות כן א"ה היינו דרב גידל אשתא לאשתו כדאמרינן נמי צריש פרוק ארבעה נדרים (לקמן טו:) וק"ש שחרית וערבית לא סגי להכי. אלא מתאן נראה לי ראייה למה שכתבתי צפרק שבעות שמים בתרא דכל מידי דלמא מדרשא א"ע"פ שהוא מן התורה כיון דלמיתא מפורש צפרק ביהדיא שבעות חלה עליו. והכא הכי קאמרינן כיון דאי צבי פטר נפשיה ממאי דכתיב צפרק ביהדיא דהיינו ששכך וצקומן (דברים י) צקריה שמע שחרית וערבית מש"ה חלה שבעות עליה לגמרי אפילו לקרנן והיינו דקאמר נדר גדול כלומר לכל דיניו כדבר הרשות וכבר כתבתי זה שם בראיות גמורות בס"ד: עליו להשיב. מסכתא לי דהכי קאמר כיון שאמר נשכים הרי קבל עליו שהיה הוא מעורר צדק כשם שהוא מעורר מעבדיו. ומתרי קמ"ל חדא דצקבלה בעלמא לדבר מצוה מהניא דמאי דאמרינן הכא לא הזכיר לא נדר ולא שבעות אלא צדקא דמאי דאמרינן צקבלה בלחוד מהניא לדרקיה דכתיב צק"ן) זו דקרא (זלע"ל.) וה"ה לכל דבר מצוה וקמ"ל נמי לעילי להשיב דכדכד קודשא בריך הוא: דמוזא בחלוס נריך עשרה צבי ארס להקרי לוי. לפי שאפשר ששגללות והקוס והקוס נריך נריך עשרה להשיב דכדכד קודשא בריך הוא: דמוזא בחלוס נריך עשרה צבי ארס לנאחרים אכל תנו בלחוד לא דלא חשיבי כולי האי. ואיכא דגרסי דתנו להלכתא כלומר גמרא אכל מתנו כלומר משנה בלחוד לא: והייב שלמא נצי עשרה. ומתוך שישבו לו שלום יגיניו עליו מן היסורין עד דמקלעין ליה עשרה וכו': ידע מאן שמייה מהו דלישרי ליה. שהרי כל מי שמנדה צדו להמיר כדאמרינן צפרק ואלו מגלחין (מ"ק דף טו.) זיל לגביה דלישרי ק"ל: לשמויה שויה שליח. מן השמים: כס

כס

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).

מזין שנשבעין לקיים את המצוה. כל שאל יוכל לתמוך בו (תמורה ג.) כלומר מצוה שהיא חסג נשבע לקיים מצוה כדי שיהיה נדר וק"י רמב"ם (תמורה ג.) ודר גדול בו והלא מושבע ועומד הוא קש"ד והוא מקשה שאלו הדר על דבר מצוה, ושי ליה אפילו לדעתיה, ונפקא מינה הריב"ז נשבע מצוה ק"ל בלא ומתוך (לקמן טו.) נדרתו על דבר מצוה, והוא מיראה לדמותו בגלגלה הוא (דמיה בשמו.) ויהיב שלמא. ארמא דלמלא קלמך (טו.).